

Radionica

Elektroničko izdavaštvo: uloga nakladnika u kulturnoj i kreativnoj industriji

Priredila

Drahomira Gavranović

Odjel za informacijske znanosti, Sveučilište u Zadru

dgavrano@unizd.hr

Izvještaj

Nakladničku radionicu pod nazivom *Elektroničko izdavaštvo: uloga nakladnika u kulturnoj i kreativnoj industriji* vodila je doc. dr. sc. Nives Tomašević s Odjela za informacijske znanosti Sveučilišta u Zadru. Program radionice sastojao se od četiri izlaganja koja su obuhvatila teme iz tzv. tradicionalnog i elektroničkog nakladništva. Glavna tema radionice bile su nakladničke biblioteke, njihovo definiranje, oblikovanje, vrste i uporaba.

U prvom izlaganju, Ivona Despot iz Naklade Ljevak izložila je svoju temu pod nazivom *Nakladničke biblioteke na virtualnim policama*. Izlaganje se posvetilo problemu oblikovanja nakladničkih proizvoda u digitalno doba s posebnim naglaskom na promjene koje se u digitalnom okruženju trebaju odraziti na svakom nakladničkom proizvodu. Tehnologija je znatno utjecala na promjene u planiranju, proizvodnji i poslovnim modelima. Autorica se u svome radu bavila oblikovanjem marketinških aktivnosti u digitalnom dobu koje se također moraju prilagoditi novom okruženju. Tradicionalno oblikovane biblioteke ne nalaze mjesto na virtualnim policama pa nakladnik mora uložiti velike napore kako bi jednu takvu biblioteku pripremio za virtualni prostor.

Drugo izlaganje održala je Petra Ljevak, direktorica Naklade Ljevak pod nazivom *Definiranje nakladničke biblioteke*. Petra Ljevak na primjerima tradi-

cionalnih kvalitetno oblikovanih nakladničkih biblioteka pokazala je važnost i ulogu nakladničkih biblioteka za imidž nakladničke kuće, pozicioniranje na tržištu i brigu za različite skupine čitatelja. P. Ljevak nakladničku biblioteku definira kao skupinu knjiga koje dijele neke zajedničke karakteristike i koje nakladnik izdaje pod jednim zajedničkim imenom. Na primjerima uspješnih biblioteka Naklade Ljevak pojašnjeni su i glavni kriteriji kojima se nakladnik bavi definiranjem biblioteka, a to su: vrsta naslova, sadržaj djela, segment čitatelja kojima je namijenjena te dizajnerske odrednice biblioteke.

Treće izlaganje odžala je Ivana Ljevak Lebeda pod nazivom *Udžbeničke nakladničke biblioteke*. Svoje izlaganje Ivana Ljevak Lebeda temeljila je na jasno razrađenim kriterijima udžbeničke biblioteke Naklade Ljevak, pozivajući se pri tome na teorijske i praktične rezultate istraživanja uporabe tiskanih i elektroničkih udžbenika u nižim razredima osnovne škole. Naime, posljednjih se godina vode žestoke rasprave o prednostima i nedostacima elektroničkih udžbenika u nižim razredima osnovne škole. I. Ljevak Lebeda je u svome izlaganju istaknula važnost uporabe tiskanih udžbenika za podučavanje i predstavila je udžbeničku biblioteku Naklade Ljevak koja uz tiskane udžbenike ima i dodatne materijale u elektroničkom obliku, ali prateći svjetska istraživanja, ne odustaje od izdavanja tiskanih udžbenika. Nakladništvo školskih udžbenika zasebno je područje koje ima mnogo čimbenika koji utječu na njega. Proizvodnja udžbenika izravno uključuje upravljača obrazovnog sustava, nakladnika, autore udžbenika, učitelja, učenika i roditelja. Tek suradnjom i sinergijom svih navedenih sudionika moguće je dobiti kvalitetan udžbenik. No, autorica je u svome izlaganju otvorila mnoga pitanja poput onih da na tržištu sama zastupljenost udžbenika ne jamči i njegovu visoku kvalitetu i time potaknula zanimljivu raspravu sa sudionicima radionice.

Posljednje izlaganje u okviru nakladničke radionice održala je Dejana Golenko pod nazivom *Hrvatski pravni akti kroz prostor i vrijeme: tiskane publikacije vs. online baze podataka*. D. Golenko govorila je iz perspektive knjižničarke koja je u bliskoj interakciji s korisnicima tiskanih i digitalnih sadržaja kroz istraživanje došla do, mogli bismo reći zabrinjavajućih rezultata. Golenko je istraživala uporabu baza podataka u svakodnevnom radu studenata prava i njihov odnos prema dobivenim informacijama. Kako je pravna struka poznata po svojoj tradiciji i potrebi dubinskog poznavanja prav-

nih spisa, promjene koje se događaju u načinu traženja i upotrebe pravnih informacija zabrinjavajuće je za samu struku. Istraživanje je pokazalo da studenti pri potrazi za informacijama, informaciju žele dobiti brzo i da ta informacija treba biti što preciznija, bez da se moraju čitati stranice i stranice pravnih spisa. Digitalni i digitalizirani sadržaji omogućili su brzi dolazak do informacije, ali izvlačenjem informacije iz konteksta, gubi se puno toga što se iščitava upravo iz konteksta. Također je primijećena površnost znanja kod mlađih generacija pravnika koji nemaju strpljenja za čitanje i proučavanje velikih količina informacija. Nalazi istraživanja nisu karakteristični samo za područje prava, već su slične promjene primijećene i u drugim područjima.

Promjene u načinu čitanja, prihvaćanju novih sadržaja i učenju znatno su se promijenili pod utjecajem upotrebe novih tehnologija. Tako se i nakladnički proizvodi moraju mijenjati, bilo da se radi o biblioteci koja objavljuje lijepu književnost, znanstvene sadržaje ili da se radi u udžbeničkoj biblioteci.

Nakladnička radionica ove se godine posvetila jednom nakladničkom proizvodu koji služi za promociju samoga nakladnika i koji u javnosti nosi prestiž. Iako se sama nakladnička biblioteka znatno promijenila u digitalnom okruženju, zaključak je radionice da se nakladničkoj biblioteci treba posvetiti puno pažnje kako bi se ona profilirala, na najbolji način promovirala svoga nakladnika, ali i zadovoljila potrebe svojih čitatelja.